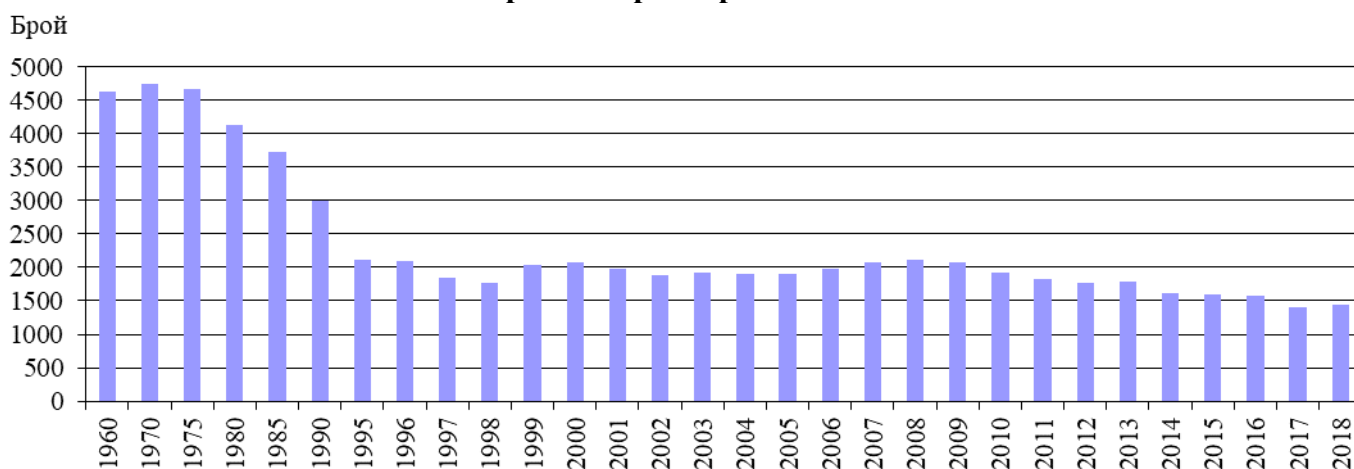

РАЖДАЕМОСТ В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2018 ГОДИНА

През 2018 г. в област Шумен са регистрирани 1 457 родени деца, като от тях 1 451 (**99.6%**) са живородени. В сравнение с предходната година броят на живородените е нараснал с 42 деца, или с 3.0%.

Фиг. 1. Живородени през периода 1960 - 2018 година

Коефициентът на обща раждаемост¹ в област Шумен през 2018 г. е 8.4‰, а през предходната 2017 г. - 8.1‰. Броят на живородените момчета е 777 и е със 103 по-голям от този на живородените момичета (674), или на 1 000 живородени момчета се падат 867 момичета.

В градовете и селата живородените са съответно 886 и 565 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 8.3‰, а в селата - 8.5‰. През 2017 г. тези коефициенти са били съответно 7.8 и 8.5‰.

В регионален аспект най-висока е раждаемостта в областите Сливен - 12.0‰, София (столица) и Ямбол - по 9.8‰. В деветнадесет области раждаемостта е по-ниска от средната за страната, като най-ниски стойности се наблюдават в областите Смолян - 6.3‰, Габрово и Видин - по 6.8‰. Област Шумен и област Враца (с коефициенти 8.4‰) делят тринадесето място сред 28-те области в страната, подредени по низходящ ред.

Сред общините в област Шумен, с най-висока раждаемост са Никола Козлево (12.9‰), Каолиново (9.8‰), Венец и Нови пазар (по 9.2‰), а с най-ниска раждаемост са общините Велики Преслав - 7.3‰, Смядово - 7.1‰ и Хитрино - 4.6‰.

Коефициентът на раждаемост общо за ЕС-28 през 2017 г. е 9.9‰ по данни на Евростат. Най-високо равнище на раждаемост сред европейските страни има Ирландия - 12.9‰, следват Франция и Швеция - по 11.5‰. С най-нисък коефициент на раждаемост в Европейския съюз е Италия - 7.6‰.

¹ Брой живородени деца на 1 000 души от средногодишния брой на населението през годината.

Броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години), или размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост, оказва съществено влияние върху равнището на раждаемостта и определя характера на възпроизводството на населението.

Броят на жените във фертилна възраст в област Шумен към 31.12.2018 г. е 36.3 хиляди, като спрямо предходната година той намалява с 0.5 хил., а спрямо 2001 г. - с 13.4 хил. жени.

Съществено значение за намалението на раждаемостта оказват и измененията във възрастовата структура на родилните контингенти. През 2018 г. в област Шумен 79.9% от живоражданията се осъществяват от жените на възраст от 20 до 34 години вкл., които през 2018 г. са 14.1 хил., и са намалели спрямо 2017 г. с 3.3%, а в сравнение с 2001 г. - с 36.4%. Броят на жените в тази възрастова група намалява основно поради по-малкия брой момичета, които влизат във фертилна възраст и емиграционните процеси.

През 2018 г. в област Шумен броят на децата, родени от майки под 18 години е 62, докато през 2017 г. са били 57. Децата, родени от жени на възраст над 40 години, съответно от 28 през 2017 г. се увеличават на 35 деца през 2018 година.

Тоталният коефициент на плодовитост¹ е един от основните показатели, характеризиращи плодовитостта на жените. **През 2018 г. средният брой живородени деца от една жена в област Шумен е 1.53, при 1.56 за страната.** В градовете този показател е 1.45, а в селата - 1.64. За сравнение, през 2001 г. тоталният коефициент на плодовитост в област Шумен е бил 1.35 деца, а през 2017 г. - 1.45 деца.

Средната възраст на жените при раждане на първо дете в област Шумен през 2018 г. е 26.2 години, при 25.9 години през 2017 година. През 2018 г. са регистрирани 23 случая на многоплодни раждания, като при всички от тях са родени по две деца. Спрямо 2017 г. многоплодните раждания са се увеличили с 1 случай.

През 2018 г. броят на живородените извънбрачни деца в област Шумен е 780. От 1995 г. в областта се наблюдава тенденция на увеличаване на извънбрачните раждания. Техният относителен дял варира от 33.8% през 1995 г. до 61.2% през 2013 година. След това относителният дял на извънбрачните живородени деца намалява до 55.9% през 2017 г., а през 2018 г. достига до 53.8% от всички живородени.

Високата извънбрачна раждаемост е резултат от значителното нарастване на броя на фактическите съжителства сред младите хора. За 89.1% от живородените извънбрачни деца в област Шумен има данни за бащата, което означава, че тези деца най-вероятно се отглеждат в семейна среда от родители, живеещи в съжителство без брак.

В регионален аспект най-висок е относителният дял на извънбрачните раждания в областите Видин (79.2%) и Ловеч (75.9%). Този дял е над 50.0% във всички области на страната с изключение на Силистра (49.9%), Благоевград (45.1%), Разград (45.0%), и Кърджали (35.9%).

¹ Среден брой живородени деца, които би родила една жена през целия си фертилен период съобразно повъзрастовата плодовитост през отчетната година.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.